

Brann- og lydisolering

Dokumenterte løsninger

Innledning

Denne brosjyren er ment som et enkelt oppslagsverk for alle som arbeider med branntekniske problemstillinger i forbindelse med prosjektering og utførelse av ulike konstruksjoner i en byggeprosess.

Passiv brannsikring er et viktig område som omfatter alt fra teoretiske grunnbegreper, krav og regler til praktiske løsninger for den enkelte konstruksjon.

Dersom et bygg prosjekteres i samsvar med preaksepterte ytelser, kalles dette gjerne forenklet prosjektering. Alternativet er analytisk prosjektering, det vil si at det gjøres en analyse som viser at forskriftens krav er oppfylt.

De preaksepterte ytelsene som er gitt av Direktoratet for byggkvalitet gjelder for byggverk i brannklasse 1, 2 og 3 og inntil 16 etasjer.

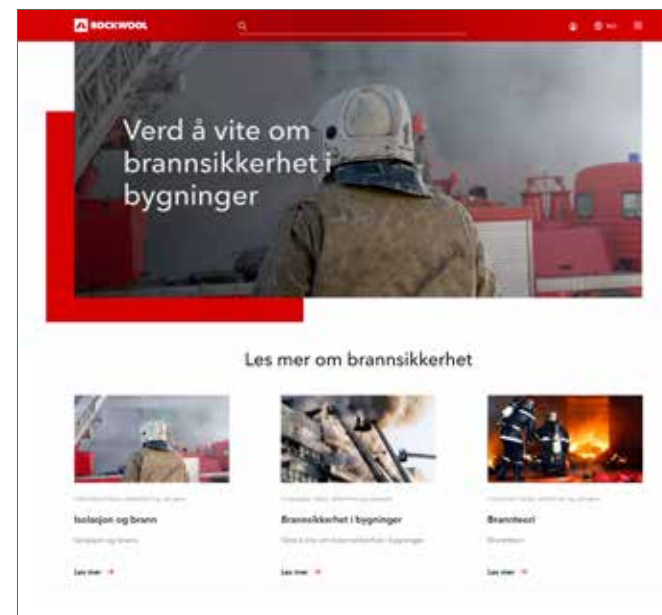
For byggverk i brannklasse 4, det vil si byggverk hvor konsekvensen ved brann kan bli meget stor for liv og helse, miljøet eller samfunnet generelt, må brannsikkerheten alltid dokumenteres ved analyse.

Innledningsvis gir brosjyren en enkel innføring i temaet brann. Deretter redegjøres det for hvilke betegnelser og krav (med tilhørende oversiktstabeller) som gjelder i henhold til de europeiske standarder for brannprøving og -klassifisering.

Siste del av brosjyren viser en oversikt over ROCKWOOL sine dokumenterte brannløsninger innen forskjellige bruksområder og konstruksjoner. Da brann og lyd ofte følges ad for skillende konstruksjoner, er det også tatt med lydkrav og lydverdier for de fleste aktuelle bygningskonstruksjoner.

Informasjon om godkjente løsninger etc vil holdes oppdatert på rockwool.no. Der finner du i tillegg utfyllende informasjon om alt fra dokumentasjon til montering. «Brann- og lydisolering» kan også lastes ned digitalt på info.rockwool.no.

AS ROCKWOOL tar forbehold om trykkfeil og endringer av tekniske spesifikasjoner og verdier som fremkommer i denne brosjyren.

rockwool.no/verdt-a-vite/brannikkerhet

Innhold

Innledning	2
Produktegenskaper	5
Brannteori	6
Brannprøving og klassifisering	8
Branntekniske krav	12
Lydkrav	15
Lydverdier	16
Dokumenterte konstruksjoner	17
Innervegger med stålstendere Ikke bærende brannskillende	18
Innvendige skillevegger med trestendere Ikke bærende brannskillende	20
Innvendige skillevegger med trestendere Bærende og brannskillende	22
Etasjeskillere av tre Bærende og brannskillende	23
Yttervegger med trestendere Bærende og brannskillende	24
Yttervegger av massivtre Brannbeskyttelse av massivtre	25
Yttertak av tre Brannskillende loftskonstruksjon	26
Yttertak av tre Bærende og brannskillende sperretak	26
Brannisolering av ventilasjonskanaler	27
Brannklassifiserte rørgjennomføringer	27
Brannteknisk oppgradering av betong	28
Brannisolering av stålplatetak	28
Stålplatetak med ubrennbar isolasjon	29

ROCKWOOL isolerer både mot kulde og varme, og sikrer et stabilt og godt inn klima i alle typer boliger og bygninger.

Produktegenskaper

Brannsikkerhet

ROCKWOOL steinull er laget av stein,- stein brenner ikke! Steinull kan tåle temperaturer på over 1000 °C uten å smelte. Dette gir ikke en sikkerhet mot at det kan begynne å brenne i en konstruksjon. Men hvis uhellet er ute, så vil en konstruksjon med steinull kunne holde vesentlig lenger enn en konstruksjon med andre typer isolasjonsmaterialer. Det betyr for eksempel at en husbrann, som i løpet av få minutter oppnår en temperatur på mer enn 600 °C, vil kunne stoppes eller forsinkes i spredningen. Dette kan gi ekstra tid til å redde menneskeliv og verdier.

Lydisolering

Med ROCKWOOL isolasjon kan du skape stille omgivelser. Steinullen bidrar til å redusere uønsket lyd fra andre rom, etasjer, naboer samt utvendig støy fra biler og annen trafikk. Det er steinullens oppbygging med luftfylte hulrom som bremser lydbølgene. Sammen med steinullens tyngde gir dette materialets gode lydisolerende og lydabsorberende egenskaper.

Lydregulering og støydemping med ROCKWOOL løser mange lydproblemer i så vel private boliger som i skoler, kontorer og industrilokaler. ROCKWOOL kan også brukes med effektivt resultat i støyskjermer ved for eksempel motorveier.

Fuktavvisning

ROCKWOOL steinull er fukt- og vannavvisende, og vanddamp passerer isolasjonslaget uten å kondensere. Dette bidrar til å holde bygget tørt og reduserer risikoen for mugg og råte. For å få vann inn i en ROCKWOOL plate, må den utsettes for et trykk som sjelden eller aldri oppstår under normale forhold. Så selv om isolasjonsplatene ser våte ut når de har ligget ute i regnvær, er det kun de ytterste få millimeterne som inneholder fukt.

Miljø

ROCKWOOL isolasjon er laget av naturlig stein og resirkulerte materialer. Det kan derfor resirkuleres og gjenbrukes om og om igjen.

ROCKWOOL isolasjon er robust og holdbart. Produktene vil, hvis de monteres riktig, ikke endre sin form eller kvalitet over tid og du vil derfor ha de samme gode egenskapene gjennom hele byggets levetid. Dette bidrar til en langsiktig og god økonomisk investering

ROCKWOOL er et av de få industriproduktene som sparer langt mer energi i løpet av sin levetid enn det som går med til produksjonen. Fordi isolasjonsproduktene reduserer energiforbruket kraftig, er det allerede etter kort tid oppnådd en positiv miljøbalanse.

ROCKWOOL International utgir årlig en egen bærekraftsrapport som kan leses på rockwool.no.

Branntrekant
 Brann er ild som er sluppet løs og brenner uten kontroll. Det er tre faktorer som må opptre samtidig for å lage brann.

Brannteori

Et brannforløp har normalt 4 faser

Fase 1 Antenningsfasen

Denne går relativt fort (5-10 min). Det er i denne fasen brannvesenet og du har mulighet til å slokke brannen.

Fase 2 Vekstfasen

Denne fasen karakteriseres med overtenning. Det vil ta brannen typisk 2 til 10 minutter å gå fra vekstfasen til fullt utviklet brann avhengig av materialet som brenner.

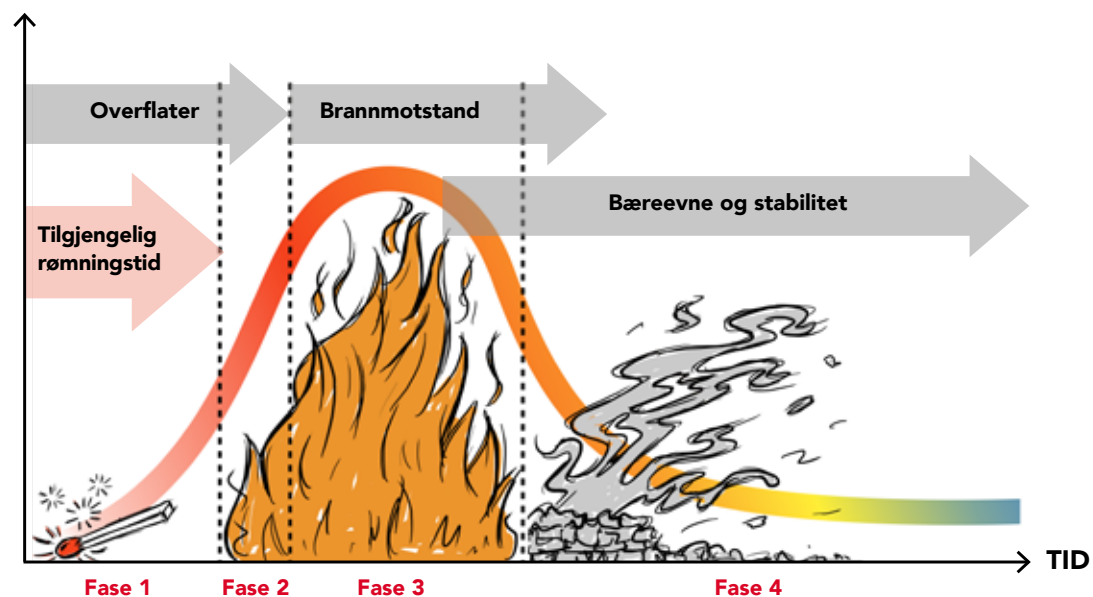
Fase 3 Full utviklet brann

Det er nå utviklet full brann i rommet, og du har ikke mulighet til å slokke. Her er det viktig at brannskillene fungerer slik at brannen ikke får spre seg til tilstøtende rom.

Fase 4 Utbrenningsfasen

Brennbart materiale har stort sett brent opp og temperaturen synker sakte.

TEMPERATUR

Brannspredning

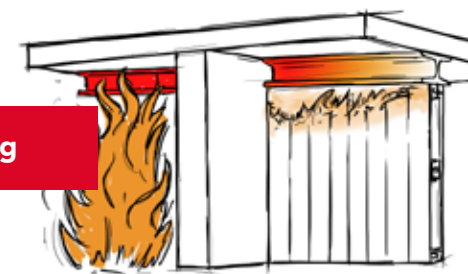
En brann kan spre seg gjennom stråling, ledning eller konveksjon.

Stråling

Stråling er varmetransport fra et varmere legeme til et kaldere, overført ved elektromagnetiske bølger (lys). Størstedelen av varmestrålingene er usynlig gjennom infrarøde stråler. På grunn av stråling kan temperaturen i det kaldere legemet stige til antennelsestemperaturen, og vi har fått en brannspredning.

Ledning

Varmeledning kan skje inne i et legeme eller ved direkte kontakt mellom ett legeme og et annet.

Selv gjennom ubrennbare konstruksjoner som eksempelvis tynne betongvegger, kan varme fra en brann spres gjennom ledning. Temperaturen på ikke-brannekspontert side kan bli så høy at det fører til antennelse av brennbart materiale.

Metallrør og kabler som går gjennom brannskiller representerer stor fare for brannspredning på grunn av ledning. Årsaken til dette er at metaller er gode varmeledere.

Konveksjon

Ved en brann vil den varmeenergi som frigjøres varme opp forbrenningsgassene og luften omkring. Fordi varme gasser er lettere enn kalde, vil det oppstå en strømning av varme gasser bort fra brannen. Dette kalles konveksjon eller varmestrømning.

Særlig ved brann innendørs kan konveksjon gi sekundære branner over større avstander fra brannens startsted. De kan oppstå ved at brennbare materialer kommer opp i sin antennelsestemperatur på grunn av økt overflatetemperatur gjennom varmeavgivelse fra de varme gassene som strømmer forbi. I tillegg kan uforbrente gasser spre seg med konveksjonsstrømmene og antennes der de får tilstrekkelig oksygentilgang.

Brannprøving og klassifisering

Brannteknisk klassifisering av materialer, produkter og bygningsdeler.

Det er to kategorier branntekniske egenskaper som er vesentlige i prosjekteringen:

1. Bygningsdelers brannmotstand

2. Materialers og produkters egenskaper ved brannpåvirkning

Det er viktig å forstå forskjellen på disse to begrepene. I korthet sier brannmotstandsevnen til en bygningsdel hvor lenge den kan stå imot før brannen sprer seg til neste branncelle eller at den mister bæreevnen.

Materialers egenskaper ved brann forteller noe om hvor raskt og i hvilken grad et produkt bidrar i en brann, samt røykproduksjon fra det. Eksempelvis trenger et ubrennbart produkt ikke å ha noen brannmotstandsevne.

1 Bygningsdelers brannmotstand

Brannteknisk prøving og klassifisering av bygningsdeler

Brannmotstanden til en bygningsdel gir uttrykk for hvor lang tid bygningsdelen kan opprettholde sine vesentlige ytelser som bæreevne, integritet (tetthet) og isolasjonsevne mv., når den prøves i en ovn hvor temperaturen styres i henhold til standard tid-temperaturkurve.

Prøvmetsmetoder

Prøvmetsmetodene er bygget opp ut fra bygningsdelens planlagte funksjon. Derfor finnes det forskjellige prøvmetsmetoder for de ulike bygningsdelene. Dette kan være;

- Ikke bærende vegger
- Ikke bærende himlinger
- Bærende vegger
- Bærende gulv og tak
- Bjelker og søyler
- Gjennomføringer

For skillende bygningsdeler eksponeres den ene siden mot ovnen for brannbelastning. Dersom den kun skal være bærende og ikke brannskillende, er det brannbelastning fra begge sider samtidig. I tillegg blir det påført laster på konstruksjonen. Bygningsdelen blir utsatt for en standard brannpåvirkning i løpet av testperioden.

Klassifisering

Bygningsdelenes brannmotstandsevne klassifiseres etter kriterier og klasser gitt i NS-EN 13501-2 (for ventilasjonsanlegg gjelder NS-EN 13501-3) med disse betegnelse:

R- Lastbærende konstruksjon

Lastbærende evne (R) er definert som en bygningsdels evne til å motstå brannpåvirkningen på én eller flere sider i den aktuelle tidsperioden, uten at den mister nødvendig bæreevne og stabilitet, når den samtidig er påført en mekanisk last.

E-Integritet

Integritet (E) definert som bygningsdelens evne til å motstå brannpåvirkningen på én av sidene, uten at brannen smitter igjennom som følge av gjennomtrengning av flammer eller varme gasser.

I-Isolasjon

Isolasjon (I) er definert som evnen til å motstå brannpåvirkning på én av sidene, uten at brannen overføres til baksiden som en følge av betydelig varmegjennomgang (varmeledning). Varmeledningen må være så begrenset at verken overflaten på baksiden eller andre materialer i nærheten av denne blir antent.

Kriterier for temperaturstigning

Gjennomsnittlig temperaturøkning kan maksimalt være 140 °C. Temperaturøkningen på ett punkt kan ikke overstige 180 °C.

Tider

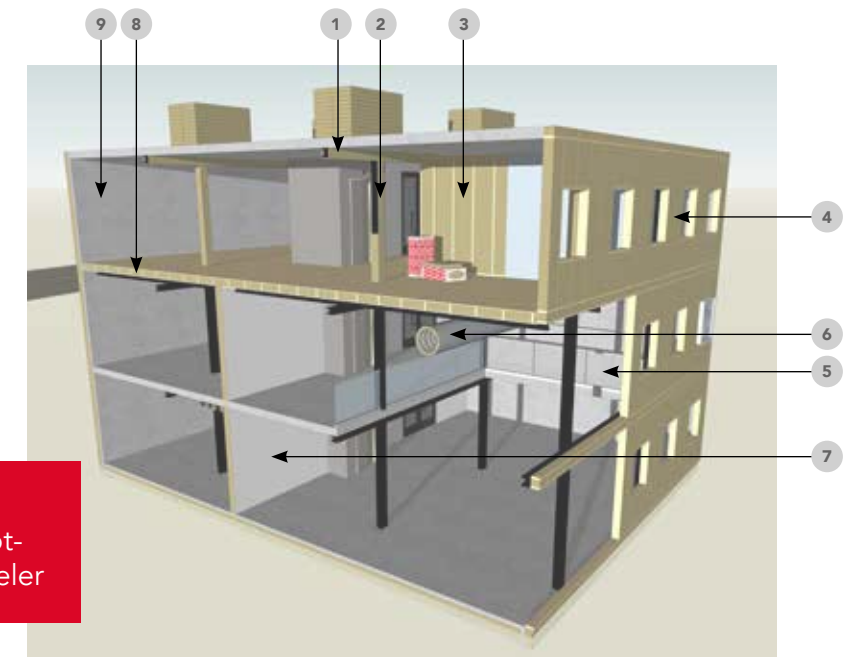
Mulige klasser i minutter: 15, 20, 30, 45, 60, 90, 120, 180, 240.

M-Mekanisk motstand

Mekanisk belastning skal ivareta at brann- eller seksjoneringsveggen kan bli truffet av bygningsdeler som bryter sammen og faller ned. Prøvmetsmetoden som legges til grunn for å dokumentere denne egenskapen går ut på at elementet blir truffet av en normert gjenstand etter at det har vært utsatt for brannpåvirkning i klassifiseringstiden.

Prøvestykket skal klare å motstå et sammenstøt av en 200 kg vekt som faller ned fra 1,5 meter høyde uten at kriteriene til R, E og/eller I blir brutt.

1. Bærende drager R
2. Bærende søyle R
3. Brannskillevegg EI
4. Brannskillende yttervegg EI
5. Seksjoneringsvegg REI-M
6. Ventilasjonskanal EI (ve ho i ↔ o)
7. Bærende brannskillevegg REI
8. Bærende og brannskillende etasjeskille REI
9. Bærende og brannskillende yttervegg REI

Konstruksjoner
Angivelse av brannmotstanden til bygningsdeler

Bygningsdelers brannmotstand	Brannmotstand	Materialer
Bærende bygningsdeler	R 30	
Bærende ubrennbare bygningsdeler	R 60	A2-s1,d0
Skillende bygningsdeler	EI 30	D-s2,d0
Skillende ubrennbare bygningsdeler	EI 60	A2-s1,d0
Bærende og skillende ubrennbare bygningsdeler	REI 60	A2-s1,d0
Skillende bygningsdeler - brannvegg	REI 120-M	A2-s1,d0

Brannmotstand og materialer i tabellen viser eksempler hentet fra TEK 17

Det er ca 4-5 boligbranner daglig i Norge!

2

Materialers og produkters egenskaper ved brannpåvirkning

Brannteknisk prøving og klassifisering av byggevarer.

Byggevarer er klassifisert etter NS-EN 13501-1.

Overordnet krav

Bygninger skal utformes og materialer skal velges slik at det blir liten sannsynlighet for at brann kan oppstå, utvikle seg og spre seg. Som en del av dette skal man ta hensyn til byggverkets bruk og nødvendig tid for rømning og redning. Det skal benyttes materialer og produkter som ikke gir uakseptable bidrag til brannutviklingen. Plastprodukter er særlig problematiske. Bruk av plastisolering må begrenses, og slik isolasjon må brannbeskyttes.

Klassifisering

Brannspredning

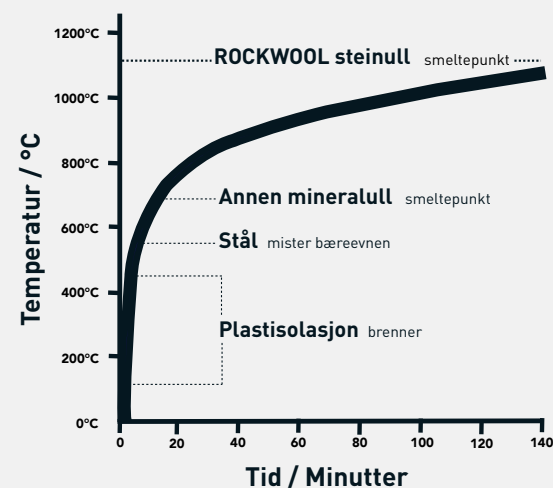
Det er stor forskjell på ulike bygningsmaterialer når det gjelder overtenning og hvordan de bidrar til brannspredning. Materialer klassifiseres A1-F etter hvordan de reagerer ved brann. I tillegg beskrives røykintensitet og brennende dråper med tilleggsklassene s og d.

Røykintensitet

Røykintensitet er testet bare i klassene A2 til og med D. Det er tre intensitetsnivåer; s1, s2 og s3. Røykintensiteten er viktig for mennesker som er fanget i en brennende bygning. De fleste mennesker som dør i brann, dør av røyk. På utsiden av bygningen vil røyken bety forurensning av miljøet.

Brennende dråper

Brennende dråper blir også testet på bygningsmaterialer i klassene A2 til og med E. Her er det tre klasser, d0, d1 og d2.

Tid / temperaturkurve ved standard brannpåvirkning som brukes ved testing av brannmotstand

EU-klasse	Egenskaper	Material eksempel
A1	Ubrennbar. Bidrar ikke til brann.	Mineralull, f.eks. Flexi A-plate
A2	Ubrennbar. Ytterst begrenset bidrag til brann. Ingen overtenning.	Mineralull, f.eks. ROCKWOOL takprodukter
B	Meget begrenset bidrag til brann, ingen overtenning.	Phenolskum
C	Akseptabelt bidrag til brann. Overtening etter 10 min.	Visse PIR produkter
D	Akseptabelt bidrag til brann. Overtening mellom 2 og 10 min.	Tre
E	Relativt stort bidrag til en brann	Visse PIR og PUR produkter, Brannhemmet skumplast (XPS)
	Overtening innenfor 2 min.	Trefiberisolasjon og papirisolering i klasse E
F	Egenskaper ikke bestemt	Skumplast (EPS)

Oversikten viser EU-klassene og hvor raskt ulike materialer gir overtenning

Materialer og overflater	Felles europeiske klasser
Byggevarer/bygningsdel	Brannpåvirkning
Materialer	A1 - A2-s1,d0
Overflater på innvendige vegger og himlinger	B-s1,d0
	D-s2,d0
Overflater på utvendige vegger og himlinger	B-s3,d0
	D-s3,d0
Taktekning	B _{ROOF} (t2)
Rør- og kanalisolasjon	A2L-s1,d0

Oversikten viser eksempler på materialer og overflater, hentet fra Veiledning til forskrift om tekniske krav til byggverk TEK 17

Kledninger

Kledninger klassifiseres etter deres brannbeskyttende evne og materialeegenskaper.

Brannmotstand	Materiale
K ₂ 10	A2-s1,d0
K ₂ 10	B-s1,d0
K ₂ 10	D-s2,d0

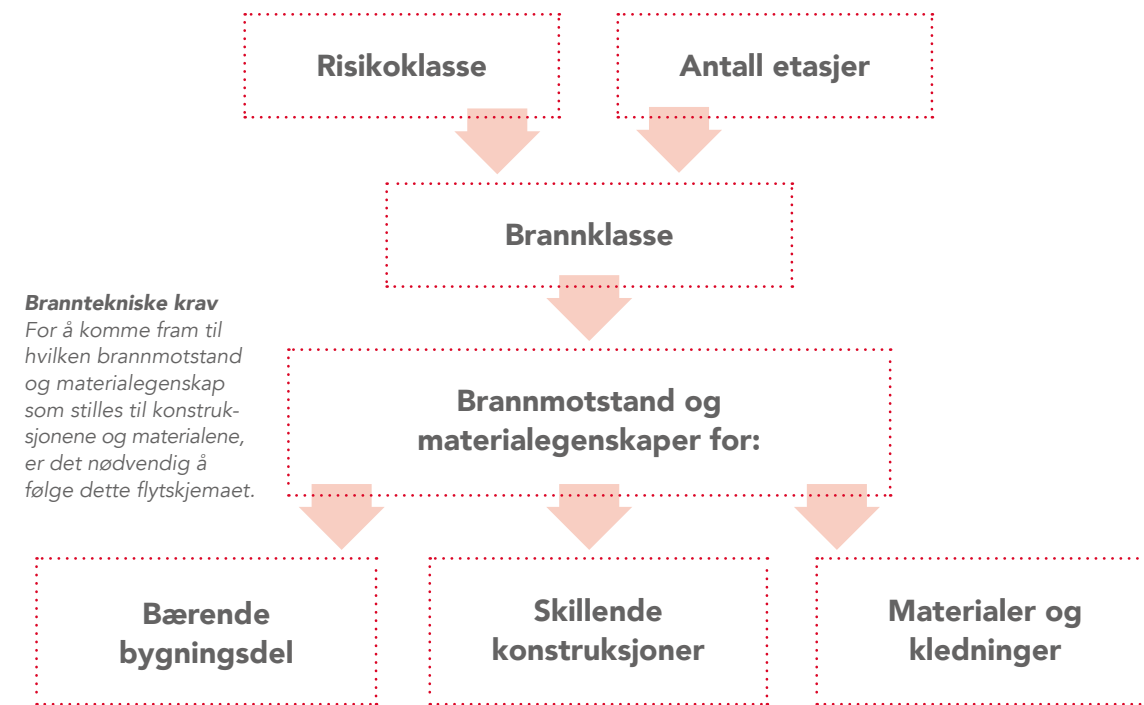
Oversikten viser eksempler på kledninger, hentet fra Veiledning til forskrift om tekniske krav til byggverk TEK 17

Branntekniske krav

Risikoklasse

Bygninger klassifiseres i seks risikoklasser. Risikoklassen bestemmes ut i fra den virksomheten bygningen skal ha og de forutsetninger menne-

skene i bygget har for å bringe seg selv i sikkerhet ved en brann.

Branntekniske krav
For å komme fram til hvilken brannmotstand og materialegenskap som stilles til konstruksjonene og materialene, er det nødvendig å følge dette flytskjemaet.

Virksomhet	Risikoklasse
Arbeidsbrakke, garasje og parkeringshus med én etasje, skur, fryselager	1
Driftsbygning med husdyrrom, industri, kontor, parkeringshus og garasje med to eller flere etasjer eller plan, kantine beregnet for egne ansatte til og med 150 personer	2
Barnehage, skole	3
Barnehjem, bolig, boligbrakke, fritidsbolig, inkl. selvbetjente hytter, campinghytter og campingenheter, studentbolig	4
Forsamlingslokale, idrettshall, kinolokale, salgslokale, tribuneanlegg for mer enn 150 personer, trafikkterminal	5
Pleieinstitusjon, feriekoloni og leirskole, overnattingssted og hotell, bolig spesielt tilrettelagt og beregnet for personer med funksjonsnedsettelse, inkl. alders- og seniorboliger, asylmottak og transittmottak	6

Oversikten viser ulike risikoklasser med eksempler på virksomhet, hentet fra Veiledning til forskrift om tekniske krav til byggverk TEK 17

Bygningers brannklasse (BKL)

Brannklassen bestemmes ut i fra hvilken konsekvens en brann i bygget kan få og antall etasjer i bygget. Bygninger i brannklasse 1 og 2 skal ha tilfredsstillende bæreevne og stabilitet i tiden som er nødvendig for rømning og redning av personer og husdyr.

som bare er bærende for én etasje eller tak, må ha nødvendig bæreevne og stabilitet for rømning og redning av personer og husdyr.

Veiledningen til TEK17 gir ikke branntekniske ytelser for brannklasse 4. Derfor kreves det alltid en brannteknisk analyse. Kravene til dokumentasjon av brannsikkerheten er dermed omfattende for bygninger i brannklasse 4.

Bygninger i brannklasse 3 og 4 skal ha tilfredsstillende bæreevne og stabilitet gjennom et fullstendig brannforløp. Sekundære konstruksjoner

Bygningers brannklasse (BKL)				
Risikoklasse	Etasjer			
	1	2	3+4	5 eller flere
1	-	BKL1	BKL2	BKL2
2	BKL1	BKL1	BKL2	BKL3
3	BKL1	BKL1	BKL2	BKL3
4	BKL1	BKL1	BKL2	BKL3
5	BKL1	BKL2	BKL3	BKL3
6	BKL1	BKL2	BKL2	BKL3

Krav til brannmotstand for bærende bygningsdeler			
Bygningsdel	Brannklasse		
	1	2	3
Bærende hovedsystem	R 30	R 60	R 90 A2-s1,d0
Sekundære, bærende bygningsdeler, etasjeskillere som ikke er stabiliserende	R 30	R 60	R 60 A2-s1,d0
Trappeløp		R 30	R 30 A2-s1,d0
Bærende bygningsdeler under øverste kjeller	R 60 A2-s1,d0	R 90 A2-s1,d0	R 120 A2-s1,d0
Utvendig trappeløp, beskyttet mot flammepåvirkning og strålevarme		R 30 eller A2-s1,d0	A2-s1,d0

Krav til brannmotstand for skillende bygningsdeler			
Bygningsdel	Brannklasse		
	1	2	3
Branncellebegrensende bygningsdel generelt	EI 30	EI 60	EI 60 A2-s1,d0
Bygningsdel som omslutter trapperom, heissjakt og installasjonssjakter over flere plan	EI 30	EI 60	EI 60 A2-s1,d0
Heismaskinrom	EI 60	EI 60	EI 60 A2-s1,d0
Fyrrom for sentralvarmeanlegg eller varmluftsaggregat for fast brensel	EI 60	Ei 60	EI 60 A2-s1,d0
Fyrrom for sentralvarmeanlegg eller varmluftsaggregat for flytende og gassformig brensel Avhengig av innfyrt effekt, P, som følger:			
P < 50kW - kun ytelse for kledning/overflate	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0
50kW ≤ P ≤ 100kW	EI 30	EI 60	EI 60 A2-s1,d0
P > 100kW	EI 60 A2-s1,d0	EI 60 A2-s1,d0	EI 60 A2-s1,d0

Oversiktene viser krav til brannmotstand for bærende og skillende bygningsdeler, hentet fra Veiledning til TEK 17 i mai 2020

Krav til materialelegenskaper						
	Risikoklasse 1-5			Risikoklasse 6		
	Brannklasse			Brannklasse		
Overflater og kledninger	1	2	3	1	2	3
Overflater i brannceller som ikke er rømningsvei						
Overflater på vegger og i himlinger/tak i branncelle inntil 200 m ²	D-s2,d0	D-s2,d0	D-s2,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0
Overflater på vegger og i himlinger/tak i branncelle over 200 m ²	D-s2,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0
Overflater i sjakter og hulrom	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0
Overflater på gulv				D _{fl} -s1	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1
Overflater i brannceller som er rømningsvei						
Overflater på vegger og i himling/tak	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0	B-s1,d0
Overflater på gulv	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1	D _{fl} -s1
Utvendige overflater						
Overflater på ytterkledning	D-s3,d0	B-s3,d0**	B-s3,d0**	D-s3,d0	B-s3,d0**	B-s3,d0**
Kledninger						
Kledning i brannceller inntil 200 m ² som ikke er rømningsvei	K ₂ 10 D-s2,d0	K ₂ 10 D-s2,d0	K ₂ 10 D-s2,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0
Kledning i brannceller over 200 m ² som ikke er rømningsvei	K ₂ 10 D-s2,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 B-s1,d0
Kledning i branncelle som er rømningsvei	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0
Kledning i sjakter og hulrom	K ₂ 10 B-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0	K ₂ 10 A2-s1,d0
Isolasjon	A2-s1,d0*	A2-s1,d0*	A2-s1,d0*	A2-s1,d0*	A2-s1,d0*	A2-s1,d0*

*I Veiledning til TEK 17 § 11-9 D pkt. 2-9 er angitt en del preaksepterte ytelser som under gitte forutsetning tillater bruk av isolasjon som ikke tilfredsstiller A2-s1,d0.

**I følge høringsnotat fra DiBK 18.4.2018 foreslås det å endre kravet fra klasse B-s3,d0 til A2-s1,d0 for byggverk med mer enn 8 etasjer i risikoklasse 1, 2 og 4, og mer enn 4 etasjer i risikoklasse 3, 5 og 6.

Oversikten viser krav til overflater, kledninger og isolasjon for risikoklasse 1-6, hentet fra Veiledning til TEK 17.

Lydkrav

Lyd- og brannkrav vil som oftest følges ad til innvendige skillende konstruksjoner. Krav til lydforhold gjelder ut fra forutsatt bruk, og kan i følge TEK 17 oppfylles ved å tilfredsstille lydklasse C i Norsk Standard NS 8175:2012 Lydforhold i bygninger. Lydklasser for ulike bygningstyper. Dette kapittelet viser hvilke luftlydkrav som stilles

til ulike rom og angivelse av lydverdier for ulike lette skillevegger.

Forskriften setter ikke krav til lydisolasjon internt i en boenhet. Tabellen under viser kravet til laveste verdi for feltmålt veid lydreduksjonstall R'w for ulike bygningstyper i klasse C.

Type bygg og bruksrom	R'w Klasse C dB
Boliger	
Mellom boenheter innbyrdes og mellom boenheter og fellesrom/fellesgang/trapperom o.l.	55
Mellom boenheter og nærings- og servicevirksomhet, garasje o.l.	60
Skoler og undervisningsbygg	
Mellom to klasserom, og mellom klasserom og fellesarealer/fellesrom, samt mellom samtalerom/personalrom og fellesgang uten dørforbindelse	48
Mellom klasserom og fellesgang/korridorer med dørforbindelse	35
Mellom musikkrom, formingsrom, rom for kroppsøving, enkle lydstudioer eller andre spesialrom med støyende aktiviteter og andre klasserom/fellesarealer	60
Mellom spesialrom som nevnt ovenfor og fellesgang/korridor med dørforbindelse	50
Barnehager og fritidshjem	
Mellom rom for søvn og hvile/samtalerom/personalrom og andre fellesrom/arealer uten dørforbindelse	48
Mellom rom som foran og andre fellesrom/arealer med dørforbindelse	35
Sykehus	
I sykehus mellom senge- eller beboerrom innbyrdes, samt mellom senge- eller beboerrom og fellesarealer/fellesrom/trapperom og lignende uten dørforbindelse	48
I pleieanstalter mellom senge- eller beboerrom innbyrdes, samt mellom senge- eller beboerrom og fellesarealer/fellesrom/trapperom og lignende uten dørforbindelse	52
Mellom senge- eller beboerrom, fellesrom og lignende og nærings- og servicevirksomhet	60
Mellom senge- eller beboerrom og korridor, felles bad, toalett og lignende med dørforbindelse med terskel	39
Mellom senge- eller beboerrom og korridor, felles bad, toalett og lignende med dørforbindelse uten terskel	34
Overnattingssteder	
Mellom gjesterom innbyrdes, samt mellom gjesterom og fellesarealer/fellesrom/trapperom og lignende uten dørforbindelse	52
Mellom gjesterom og nærings- og servicevirksomhet, garasjer og lignende	60
Mellom gjesterom og trafikkert fellesgang/korridor med dørforbindelse, samt mellom gjesterom og felles glassgård og lignende	44
Kontorer	
Mellom kontorer innbyrdes, samt mellom kontorer og fellesarealer/fellesgang/korridor uten dørforbindelse	37
Mellom vanlige kontorer som foran, og fellesgang/korridor med dørforbindelse	24
Mellom møterom og andre rom/korridor uten dørforbindelse	44
Mellom møterom og fellesgang/korridor med dørforbindelse	34
Mellom samtalerom, legekontorer og lignende kontorer med behov for konfidensielle samtaler og andre rom	48
Mellom rom som foran, med behov for konfidensielle samtaler og korridor med dørforbindelse	34

Oversikten viser lydklasser for enkelte typer bygg og bruksrom iht standarden NS 8175:2012 Lydforhold i bygninger

Lydverdier

Lydreduksjonstall for ulike veggtyper med stål- eller trestender					
Monteringsanvisning nr. og brannklasse	Veggtype	Rw dB (lab. verdi)	R'w dB (forv.felt)	R'w + C50-5000 dB (forv. felt)	Fratrekk for trestendere
	E50 101 RW 50	41-43	37-39	34-36	
	E50 102 RW 50	44-46	40-42	37-39	ca -4 dB
	E50 202 RW 50	45-47	41-43	38-40	
	E75 101 RW 50	41-44	37-40	34-41	
	E75 102 RW 50	45-48	41-44	38-41	ca -4 dB
	E75 202 RW 50	47-50	43-46	40-43	
8.19 EI60	E70 101 RW 70	Ca. 41	Ca. 37	ca. 38	
	E70 102 RW 70	Ca. 43	Ca. 39	ca. 40	ca -4 dB
	E70 202 RW 70	Ca. 46	Ca. 42	ca. 43	
	E100 101 RW 70	46-48	42-44	38-40	
8.17 EI60 A2-s1,d0 8.10 REI60(EI60) 8.06 REI30(EI60)	E100 101 RW 100	Ca. 48	Ca. 44	ca. 40	
	E100 102 RW 70	50-52	46-48	42-46	
	E100 102 RW 100	Ca. 52	Ca. 48	43-47	ca -4 dB
	E100 202 RW 70	52-54	48-50	44-46	
	E100 202 RW 100	Ca. 54	Ca. 50		
	E120 101 RW 70	48-50	44-46	39-41	
	E120 101 RW 100	50-52	46-48	41-43	
	E120 102 RW 100	54-56	50-52	45-47	
	E120 202 RW 100	56-58	52-54	47-49	ca -3 dB
	E120 101 RW 120	51-53	47-49	42-44	
	E120 102 RW 120	55-57	51-53	46-48	
	E120 202 RW 120	57-59	54-55	48-50	
	D100/75 101 RW 50	50-52	46-48	41-43	
	D100/75 102 RW 50	53-55	49-51	44-46	
	D100/75 202 RW 50	55-57	51-53	46-48	
	D100/75 101 RW 100	52-54	48-50	43-45	ca -2 dB
	D100/75 102 RW 100	54-56	50-52	45-47	
8.14 EI120 A2-s1,d0	D95/70 202 RW 100	Ca. 57	Ca. 51	Ca. 49	
	D120/70 101 RW 100	53-55	49-51	44-46	
	D120/70 102 RW 100	56-58	51-54	47-49	ca -2 dB
	D120/70 202 RW 100	58-61	54-57	49-52	
	DD (100) 202 RW 100	Ca. 56	Ca. 52	Ca. 46	
	DD (150) 101 RW 150	Ca. 55	Ca. 51	Ca. 45	
	DD (150) 102 RW 140	Ca. 56	Ca. 52	Ca. 46	
8.11 REI60	DD (150) 202 RW 140	Ca. 55	Ca. 51	ca. 49	
8.15 EI90 A2-s1d0	DD (150) 202 RW 140	Ca. 59	Ca. 52	ca. 49	
8.25 EI60	DD (150) 202 RW 140	Ca. 60	Ca. 52	ca. 49	ca 0 dB
8.26 EI60	DD (150) 202 RW 140	Ca. 63	Ca. 52	ca. 50	
8.03 EI120 A2s1,d0	DD (150) 202 RW 140	Ca. 60	Ca. 52	Ca. 49	
	DD (200) 101 RW200	Ca. 58	Ca. 54	Ca. 49	
	DD (200) 202 RW200		Ca.55		
	DD (250) 101 RW 200	Ca. 60	Ca. 56	Ca. 51	
	DD (300) 101 RW 300	Ca. 64	Ca. 60*	Ca. 55*	ca 0 dB
	DD (350) 101 RW 350	Ca. 67	Ca. 63*	Ca. 58*	
	DD (400) 101 RW 400	Ca. 70	Ca. 65*	Ca. 60*	

*I praksis sterkt begrenset av flanketransmisjon
Lydverdier for veggene er vurdert av SINTEF Community og AINS Group, Finland

Tegnforklaring:
Stenderverk: E = vegg med felles stendere, D = vegg med doble, vekslende stendere og felles sviller, DD = vegg med doble stendere og doble sviller. (Vanlige stålstendere eller trestendere)

Platekledning: 101 = 1+1 platelag, 102 = 1+2 platelag, 202 = 2+2 platelag (13mm gips eller 12mm spon)

Isolasjon: RW100 betyr 100mm eller 2x50mm av Rockwool Stålstenderplate eller Flexi A-plate.

Hulrom: For DD-vegger angir tallet i parentes innvendig hulromsavstand.

Brann: For enkelte av de branngodkjente konstruksjoner må det benyttes Rockwool Brannplate 50. Sjekk aktuell monteringsanvisning for mer detaljert beskrivelse av materialer og montering.

Dokumenterte konstruksjoner

På rockwool.no vil du finne 3. parts dokumentasjon og monteringsanvisninger for de løsninger som er vist i denne brosjyren. For mange løsninger vil det være nødvendig å gå inn på disse for å kunne finne riktig dimensjon etc. ut fra ønsket brannklasse og materialkrav.

De aller fleste av vår brannløsninger er dokumentert i henhold til gjeldende europeiske test- og klassifikasjonsstandarder. Løsningene for brannbeskyttelse av stålplatetak og betongkonstruksjoner er dokumentert med vurderinger fra Sintef Norges Branntekniske Laboratorium (RISE Fire Research).

Vår dokumentasjon er basert på:

- Klassifikasjonsrapporter og branntekniske vurderinger fra RISE Fire Research og Dansk Brand og sikringsteknikk Institut basert på branntester ved de samme laboratorier.
- Produktdokumentasjon fra RISE Fire Research for Conlit produkter til brannbeskyttelse av ventilasjonskanaler og bærende stålkonstruksjoner

rockwool.no
Her finner du brann dokumentasjon på våre konstruksjonsløsninger

ROCKWOOL steinull har stor brannmotstandsevne

Steinullfibrene i ROCKWOOL tåler over 1000 °C uten å smelte. Bindemidlet forsvinner ved temperaturer over 250 °C i de ytterste lag, men fibrene blir stående og beskytter underliggende materialer mot flammepåvirkning. ROCKWOOL platene har, selv med de høye temperaturene som forekommer i en brann, en god varmeisolerende evne. Dette gir et stort temperaturfall gjennom isolasjonslaget. Resten av isolasjonen er derfor intakt og vil beskytte bak-enforliggende materialer. ROCKWOOL isolasjon er et effektivt materiale til å brannbeskytte f.eks. stålsøyler og -bjelker, ventilasjonskanaler etc., eller gi høy brannmotstand i en sammensatt bygningskonstruksjon. ROCKWOOL isolasjon, satt i en konstruksjon, vil forsinke temperaturgjennom-

gangen, slik at konstruksjonen kan gjøres tynnere eller det kan spares et lag med platekledning. I en trekonstruksjon vil ROCKWOOL platene ligge inntil bjelker og stendere og brannbeskytte sidene på disse, slik at forkullingen bare skjer fra kortsiden av trevirket. Dette kan utnyttes i dimensjonering av bærende trekonstruksjoner, slik at de kan gjøres enklere og rimeligere enn om det hadde vært benyttet annen type isolasjon eller vært uisolert.

ROCKWOOL isolasjon bidrar ikke til brann

ROCKWOOL steinull består av over 90 % luft og inneholder kun små mengder med bindemiddel og olje. Den er klassifisert som ubrennbar, brannklasse A1 eller begrenset brennbar klasse A2-s1,d0, etter den europeiske standarden. Steinullplatene bidrar derfor ikke til å øke brannbelastningen i bygget, og vil heller ikke avgir røyk eller brennende dråper.

Innervegger med stålstendere

Ikke bærende brannskillende

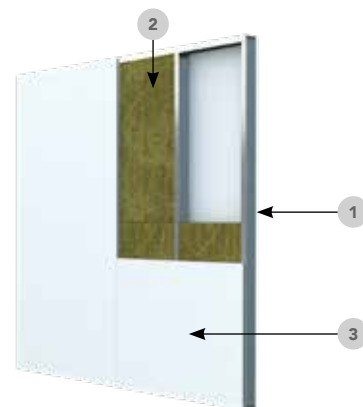
EI 60 A2-s1,d0

Ikke bærende brannskillende vegg

95/100 mm stålprofiler. 100 mm ROCKWOOL Stålstenderplate. Kledd med ett lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.17.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 gips	ca 48 dB	ca 44 dB
1+2 gips	ca 52 dB	ca 48 dB
2+2 gips	ca 54 dB	ca 50 dB

1. Stenderverk av 95/100 mm stålprofiler
2. 100 mm ROCKWOOL Stålstenderplate
3. 12,5 mm gipsplate type A

EI 90 A2-s1,d0

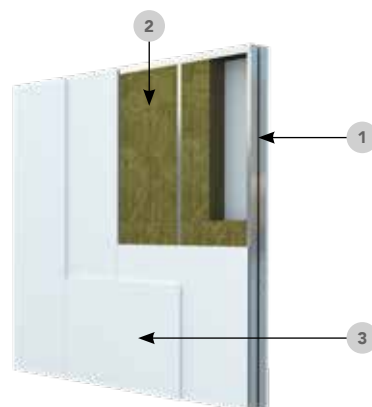
Ikke bærende brannskillende vegg

Dobbelt stenderverk med 70 mm stålprofil. 2 x 70 mm ROCKWOOL Stålstenderplate. Kledd med to lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.15.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 gips	ca 59 dB	ca 52 dB*

* R'_w ca. 55 dB med 2 x 100 mm stålstender og isolasjon.

1. Dobbelt stenderverk av 70 mm stålprofiler
2. 2 x 70 mm ROCKWOOL Stålstenderplate
3. 2 lag 12,5 mm gipsplate type A

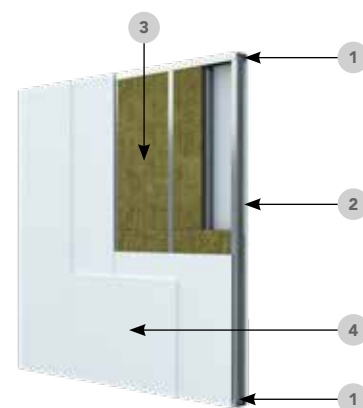
EI 120 A2-s1,d0

Ikke bærende brannskillende vegg

95/100 mm topp og bunnsvill. 70 mm vekslende stålstendere. 100 mm ROCKWOOL Brannplate 50. Kledd med to lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.14.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 gips	ca 57 dB	ca 51 dB

1. Topp- og bunnsvill 95/100 mm stålprofil
2. Stender 70 mm stålprofil, vekslert
3. 100 mm ROCKWOOL Brannplate 50
4. 2 lag 12,5 mm gipsplate type A

Innervegger med stålstendere

Ikke bærende brannskillende

EI 120 A2-s1,d0

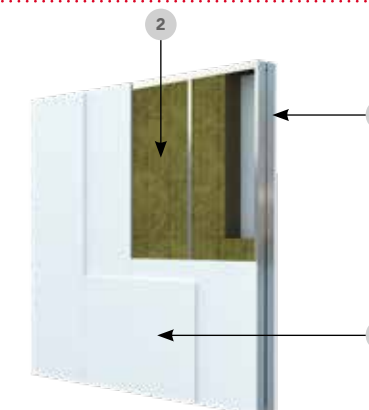
Ikke bærende brannskillende vegg

Dobbelt stenderverk med 70 mm stålprofiler. 2 x 75 mm ROCKWOOL Brannplate 50. Kledd med to lag 12,5 mm gipsplate type A hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.03.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 gips	ca 60 dB	ca 52 dB*

* R'_w ca. 55 dB med 2 x 100 mm stålstender og isolasjon.

1. Dobbelt stenderverk av 70 mm stålprofiler
2. 2 x 75 mm ROCKWOOL Brannplate 50
3. 2 lag 12,5 mm gipsplate type A

Innvendige skillevegger med trestendere

Ikke bærende brannskillende

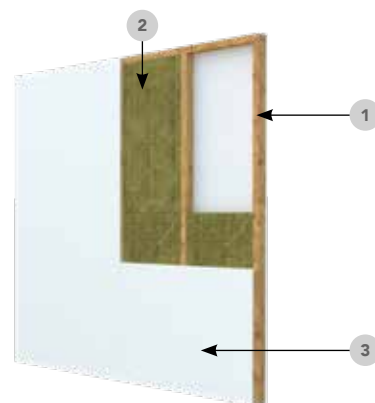
EI 60

Ikke bærende brannskillende vegg

Trestenderverk 48 x 73 mm. 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd med ett lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.19.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 gips	ca 41 dB	ca 37 dB
1+2 gips	ca 43 dB	ca 39 dB
2+2 gips	ca 46 dB	ca 42 dB

1. Trestenderverk 48x73 mm
2. 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 12,5 mm gipsplate type A

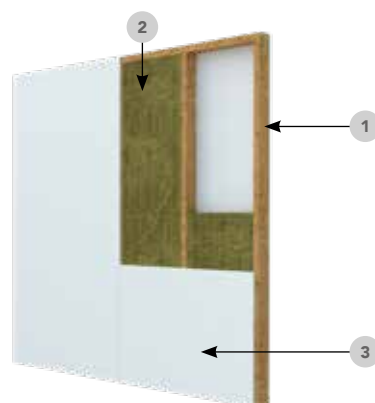
EI 60

Ikke bærende brannskillende vegg

Trestenderverk 48 x 98 mm. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd med ett lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.06.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 gips	ca 44 dB	ca 40 dB
1+2 gips	ca 48 dB	ca 44 dB
2+2 gips	ca 50 dB	ca 46 dB

1. Trestenderverk 48x98 mm
2. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 12,5 mm gipsplate type A

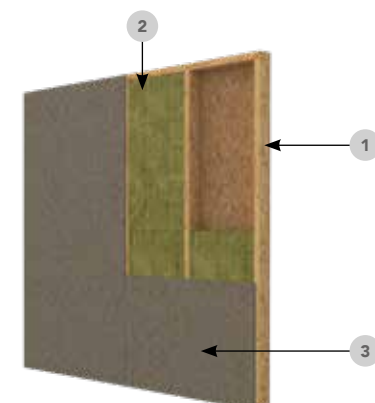
EI 60

Ikke bærende brannskillende vegg

Trestenderverk 48 x 98 mm. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd på hver side med ett lag 12 mm sponplate med not og fjær.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.10.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 spon	ca 44 dB	ca 40 dB
1+2 spon	ca 48 dB	ca 44 dB
2+2 spon	ca 50 dB	ca 46 dB

1. Trestenderverk 48x98 mm
2. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 12 mm sponplate

Innvendige skillevegger med trestendere

Ikke bærende brannskillende

EI 60

Ikke bærende brannskillende vegg

Dobbelt trestenderverk 48 x 73 mm. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd med to lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.25.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 gips	ca 60 dB	ca 52 dB*

* R'_w ca. 55 dB med 2 x 98 mm stender og isolasjon.

1. Dobbelt trestenderverk 48 x 73 mm
2. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 2 lag 12,5 mm gipsplate type A

EI 60

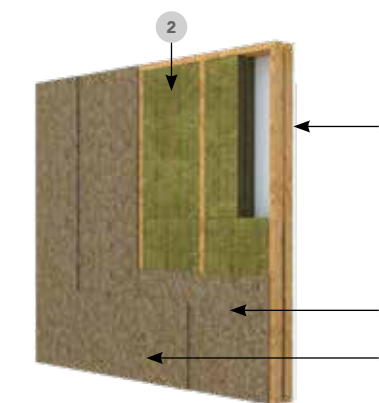
Ikke bærende brannskillende vegg

Dobbelt trestenderverk 48 x 73 mm. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Hver side kledd med ett lag 16 mm og ett lag 12 mm sponplate med not og fjær.

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.26.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 spon	ca 63 dB	ca 52 dB*

* R'_w ca. 55 dB med 2 x 98 mm stender og isolasjon.

1. Dobbelt trestenderverk 48 x 73 mm
2. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 16 mm sponplate
4. 12 mm sponplate

Innvendige skillevegger med trestendere

Bærende og brannskillende

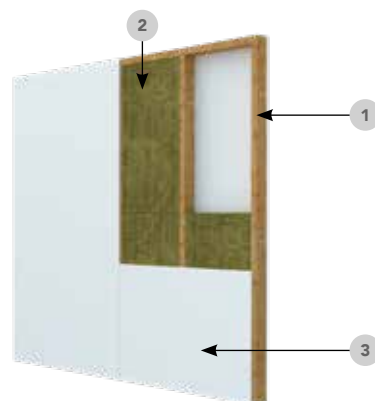
REI 30

Bærende og brannskillende vegg

Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd med ett lag 12,5 mm gipsplate type A på hver side. **Maks. last 15 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.06.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 gips	ca 44 dB	ca 40 dB
1+2 gips	ca 48 dB	ca 44 dB
2+2 gips	ca 50 dB	ca 46 dB

1. Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm
2. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 12,5 mm gipsplate type A

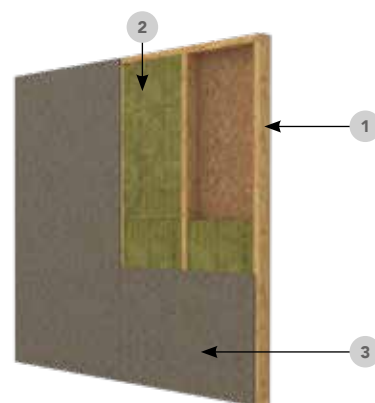
REI 30

Bærende og brannskillende vegg

Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Kledd med på hver side med ett lag 12 mm sponplate med not og fjær. **Maks. last 15 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.10.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
1+1 spon	ca 44 dB	ca 40 dB
1+2 spon	ca 48 dB	ca 44 dB
2+2 spon	ca 50 dB	ca 46 dB

1. Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm
2. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 12 mm sponplate

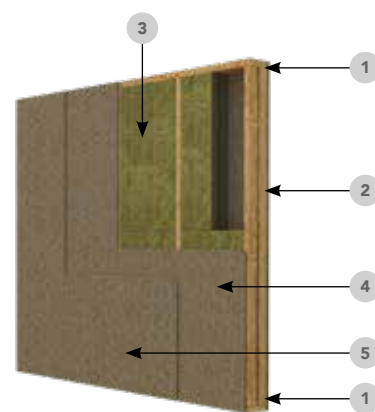
REI 60

Bærende og brannskillende vegg

Felles topp- og bunnsvill (C24) 48 x 173 mm. Dobbelst trestenderverk (C24) 48x73 mm. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Hver side kledd med ett lag 16 mm og ett lag 12 mm sponplate med not og fjær. **Maks. last 15 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.11.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$
2+2 spon	ca 55 dB	ca 51 dB

1. Topp- og bunnsvill (C24) 48 x 173 mm
2. Dobbelst trestenderverk (C24) 48 x 73 mm
3. 2 x 70 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
4. 16 mm sponplate
5. 12 mm sponplate

Etasjeskillere av tre

Bærende og brannskillende

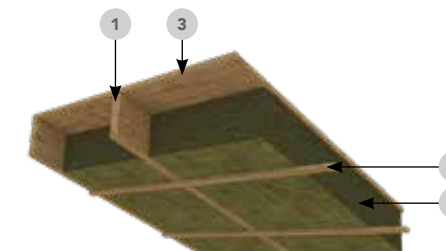
REI 60

Etasjeskiller i tre

Bjelkelag (C24) 48 x 198 mm. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. 22 mm sponplate på oversiden. Ingen eller valgfri kledning på undersiden. **Maks. last 1,5 kN/m².**

Bygges i henhold til monteringsanvisning 8.18.

	Luftlyd $R'_w(\text{felt})$	Trinnlyd $L'_{n,w}(\text{felt})$
1 spon+1 gips	ca 41 dB	ca 79 dB
1 spon+2 gips	ca 43 dB	ca 76 dB

1. Trebjelkelag (C24) 48 x 198 mm
2. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 22 mm gulvspon
4. 23 x 48 mm trelekter

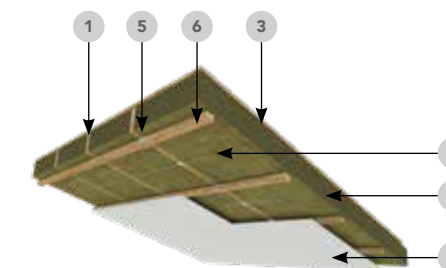
REI 60

Etasjeskiller i tre

Bjelkelag (C24) 48 x 198 mm. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. 22 mm sponplate på oversiden. Lydbøylehimling med 2 lag gipsplate type A på undersiden. **Maks. last 1,5 kN/m².**

Bygges i henhold til monteringsanvisning 8.24.

	Luftlyd $R'_w(\text{felt})$	Trinnlyd $L'_{n,w}(\text{felt})$
Sponplategulv	ca 51 dB	ca 58 dB
Flytende gulv med Trinnlydplate	ca 57 dB	ca 52 dB

1. Trebjelkelag (C24) 48 x 198 mm
2. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. 22 mm gulvspon
4. 2 mm ståltråd
5. ROCKWOOL Lydbøyle type B
6. 30 x 48 mm trelekter
7. 2 lag gipsplate type A

Tilslutninger mellom brann- og lydklassifiserte konstruksjoner

Alle tilslutninger mellom vegger, og mellom vegger og etasjeskillere/gulv, må tettes med fugemasse eller annet tilsvarende produkt. For tilslutninger mellom brannklassifiserte konstruksjoner må det benyttes produkt eller system som har dokumentasjon som dekker den aktuelle bruken.

Yttervegger med trestendere

Bærende og brannskillende

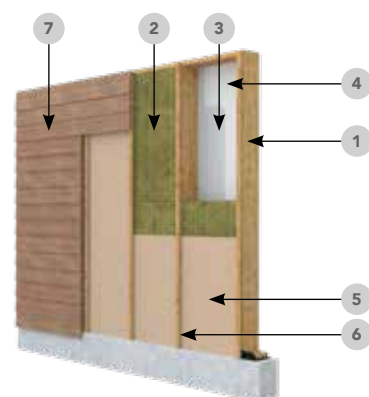
REI 60

Bærende og brannskillende yttervegg

Trestenderverk (C24) 36 x 198 mm. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Innvendig kledning ett lag 12,5 mm gipsplate type A. Utvendig 9,5 mm gipsplate type EH2 og 19 mm utlektet trekledning. **Maks. last 20 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.94.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R_w+C_{tr}(\text{lab})$	$R_w+C_{tr,50-5000}(\text{lab})$
198 mm 1+1 gips	ca 48 dB	ca 42 dB	35 dB
198 mm 1+2 gips	ca 51 dB	ca 45 dB	38 dB
198+48 mm 1+1 gips	ca 49 dB	ca 42 dB	35 dB
198+48 mm 1+2 gips	ca 51 dB	ca 46 dB	39 dB

1. Trestenderverk (C24) 36 x 198 mm 2. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate 3. Dampspærre 4. 12,5 mm gipsplate type A 5. 9,5 mm gipsplate type EH2 6. 23 x 48 mm trelekter 7. 19 mm trekledning

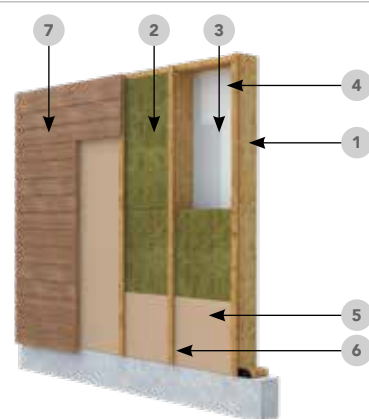
REI 60

Bærende og brannskillende yttervegg

Trestenderverk (C24) 48 x 198 mm. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Innvendig kledning ett lag 12,5 mm gipsplate type A. Utvendig 9,5 mm gipsplate type EH2 og 19 mm utlektet trekledning. **Maks. last 20 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.08.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R_w+C_{tr}(\text{lab})$	$R_w+C_{tr,50-5000}(\text{lab})$
198 mm 1+1 gips	ca 48 dB	ca 42 dB	35 dB
198 mm 1+2 gips	ca 51 dB	ca 45 dB	38 dB
198+48 mm 1+1 gips	ca 49 dB	ca 42 dB	35 dB
198+48 mm 1+2 gips	ca 51 dB	ca 46 dB	40 dB

1. Trestenderverk (C24) 48 x 198 mm 2. 198 mm ROCKWOOL Flexi A-plate 3. Dampspærre 4. 12,5 mm gipsplate type A 5. 9,5 mm gipsplate type EH2 6. 23x48 mm trelekter 7. 19 mm trekledning

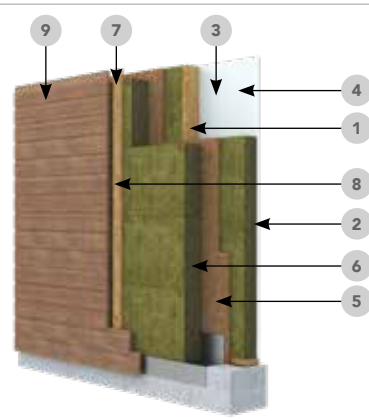
REI 60

Bærende og brannskillende yttervegg

Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Innvendig kledning to lag 12,5 mm gipsplate type A. Utvendig 18 mm OSB, 100 mm Redair Flex. Valgfri utvendig kledning. **Maks. last 20 kN/m vegg.**

Veggen bygges i henhold til monteringsanvisning 8.09.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R_w+C_{tr}(\text{lab})$	$R_w+C_{tr,50-5000}(\text{lab})$
100 mm Redair	ca 48 dB	ca 42 dB	36 dB
150 mm Redair	ca 49 dB	ca 44 dB	37 dB
200 mm Redair	ca 49 dB	ca 45 dB	37 dB

1. Trestenderverk (C24) 48 x 98 mm 2. 98 mm ROCKWOOL Flexi A-plate 3. Dampspærre 4. 2 lag 12,5 mm gipsplate type A 5. 18 mm OSB 6. 100 mm ROCKWOOL Redair plate 7. ROCKWOOL Redair Flex LVL og FP 8. ROCKWOOL Redair Flex W skruer 9. Valgfri utvendig kledning

Yttervegger av massivtre

Brannbeskyttelse av massivtre

Yttervegger av massivtre

Flere steder, som i for eksempel tett bymessig bebyggelse, kan det være krav til å brannbeskytte en massivtrevegg mot brann fra utsiden. Det være seg brann i nærliggende nabobygg eller annen brennbar konstruksjon. Normalt vil det her være aktuelt med f.eks. en REI 120-M konstruksjon i mur eller betong.

Vår dokumentasjon viser at 250 mm Redair Multi, med ubrennbar kledning, gir 120 minutter beskyttelse av den bakenforliggende massivtreveggen.

Det vil si at den bærende konstruksjonen vil være upåvirket av en utvendig brann i 2 timer, tilsvarende hva som ville vært en K 120 klassifisering.

I dagens standard er imidlertid høyeste brannklassifisering begrenset til K 60. Dokumentasjonen kan imidlertid brukes i den brann tekniske prosjekteringen og gjøre det mulig å bygge i massivtre i stedet for i mur eller betong.

Redair Multi

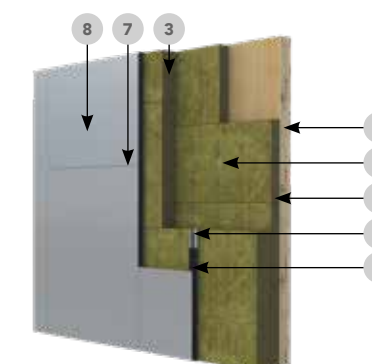
120 minutter utvendig brannbeskyttelse av massivtrevegg

120 mm massivtre med 250 mm Redair Multi. Isolasjonen monteres i to lag med forskutte skjøter. Første isolasjonslag festes mekanisk før montering av andre lag.

Dokumentert med branntest og vurdering fra RISE Fire Research.

Monteres i henhold til monteringsanvisning 8.99.

Luftlyd	$R_w(\text{lab})$	$R_w+C_{tr}(\text{lab})$	$R'_w(\text{felt})$	$R'_w+C_{tr}(\text{felt})$
250 mm Redair	ca 65 dB	ca 59 dB	ca 55 dB	ca 50 dB
300 mm Redair	ca 67 dB	ca 61 dB	ca 56 dB	ca 51 dB

1. 120 mm massivtre 2. 100 mm ROCKWOOL Redair plate 3. 150 mm ROCKWOOL Redair plate 4. ROCKWOOL Redair skruer + stålskive 5. ROCKWOOL Redair Multi MR + SC + skruer 6. 100 mm EPDM bånd 7. Stålprofil i horisontale skjømter 8. Ubrennbar kledning

Yttertak av tre

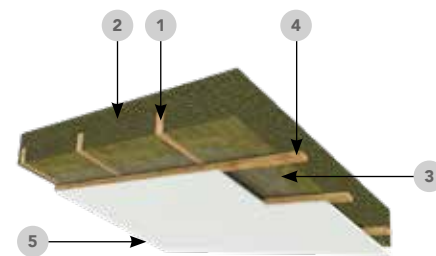
Brannskillende loftskonstruksjon

EI 30

Loftskonstruksjon

Takstol med undergurt 48 x 98 mm. 250 mm ROCKWOOL Takstolplate eller Flexi A-plate. Ett lag 12,5 mm gipsplate type A på undersiden.

Taket bygges i henhold til monteringsanvisning 8.28.

1. Takstol, undergurt min. 48 x 98 mm
2. 250 mm ROCKWOOL Flexi A-plate / Takstolplate A
3. Dampsperre
4. 23 x 48 mm trelekter
5. 12,5 mm gipsplate type A

Luftlyd	R' _w (felt)	R' _w +Ctr(felt)
	ca 48 dB	ca 39 dB

Lydverdier er med takstein

Yttertak av tre

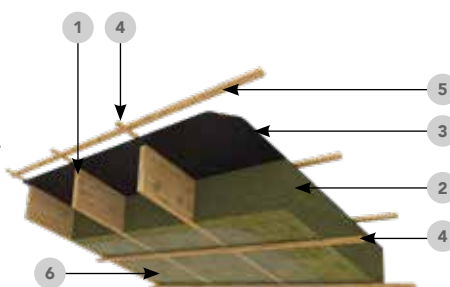
Bærende og brannskillende sperretak

REI 90

Sperretak

Sperrer (C24) 48 x 250mm. 250 mm ROCKWOOL Flexi A-plate. Min. 2 mm vindsperre eller kombinert vindsperre/undertak av papp, kartong eller trefiber. Ingen eller valgfri kledning på undersiden. **Maks. last 1,5 kN/m².**

Taket bygges i henhold til monteringsanvisning 8.27.

1. Taksperrer (C24) 48 x 250 mm
2. 250 mm ROCKWOOL Flexi A-plate
3. Undertak
4. 23 x 48 mm trelekter
5. 30 x 48 mm trelekter
6. Dampsperre

Luftlyd	R _w (lab)	R _w +C _v (lab)	R _w +C _{tr,50-5000} (lab)
250 mm +1 gips	ca 40 dB	ca 35 dB	28 dB
250 mm +2 gips	ca 44 dB	ca 39 dB	32 dB
300+48 mm +1 gips	ca 40 dB	ca 36 dB	29 dB
300+48 mm +2 gips	ca 44 dB	ca 40 dB	34 dB

Lydverdier er med takstein

Brannisolering av ventilasjonskanaler

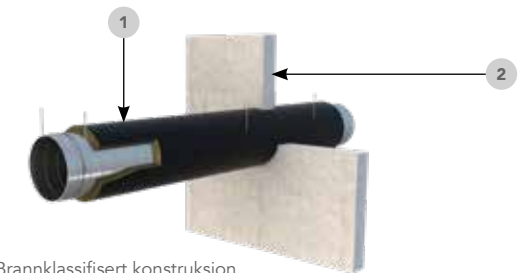
Om det er valgt en trekk ut strategi for brannsikring av ventilasjonsanlegget skal kanalene i sin helhet ha samme brannmotstand som de brannskiller de føres gjennom. Kanaler med brannmotstand testes etter NS-EN 1366-1 og klassifiseres i henhold til NS-EN 13501-3. Klassen angis som for eksempel EI 60 (ve ho i ↔ o). Angivelsen i parentes angir at produktet er klassifisert både for vertikale og horisontale kanaler,

samt innvendig og utvendig brannpåvirkning. Ventilasjonsanlegg vil som regel ha ventilert i flere brannceller, og det vil derfor i de fleste tilfeller også være nødvendig med klassifisering for både utvendig og innvendig brannpåvirkning. Om det er valgt en steng inne strategi skal det i alle gjennomføringer i brannklassifiserte konstruksjoner monteres brannspjeld med samme brannklasse som bygningsdelen.

EI 30 – EI 120 (ve ho i ↔ o)

Brannisolering av sirkulære ventilasjonskanaler

Sirkulære kanaler med maks. dia. 1000 mm brannisoleres med Conlit Fire Mat.

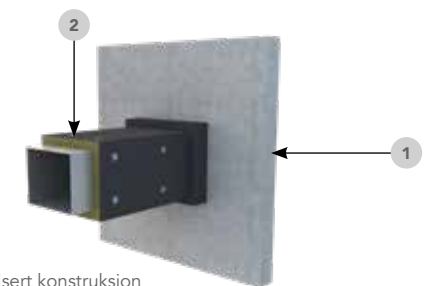
1. Brannklassifisert konstruksjon
2. Conlit Fire Mat

Tykkelse og montering i henhold til monteringsanvisning ROCKWOOL Conlit® Brannsikringsssystem.

EI 30 – EI 120 (ve ho i ↔ o)

Brannisolering av rektangulære ventilasjonskanaler

Rektangulære kanaler med maks. dimensjoner 1000 x 1250 mm brannisoleres med Conlit Fire Mat (EI 30) eller Conlit Fire Board.

1. Brannklassifisert konstruksjon
2. Conlit Fire Mat/Conlit Fire Board

Tykkelse og montering i henhold til monteringsanvisning ROCKWOOL Conlit® Brannsikringsssystem.

Brannklassifiserte rørgjennomføringer

Rør som føres gjennom brannklassifiserte bygningsdeler må utføres slik at bygningsdelens brannmotstand ikke svekkes. På grunn av mulige

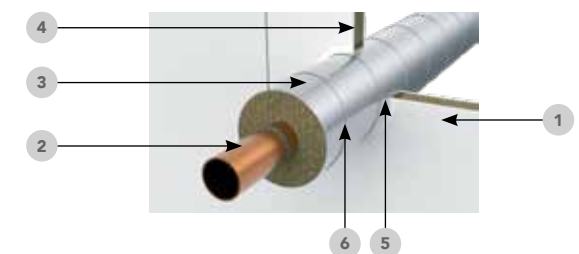
uttettheter mellom gjennomføring og bygningsdel, samt varmeledning i røret, gjelder dette for både brann- og røykspredning.

EI 30 – EI 120

Brannklassifiserte rørgjennomføringer

Stål-, kobber- eller plastrør isoleres med ROCKWOOL Rørskål 800.

Mellomrommet mellom kant utsparring og rørskål fylles med ROCKWOOL Tetterremse og fuges med Conlit Seal 800.

1. Brannklassifisert konstruksjon
2. Stål-, kobber- eller plastrør
3. ROCKWOOL Rørskål 800
4. ROCKWOOL Tetterremse
5. Conlit Seal 800
6. Ståltråd

Tykkelse og montering i henhold til monteringsanvisning 8.55.

Brannteknisk oppgradering av betong

Betong har i mange år vært et av de mest benyttede byggematerialer. De fleste betongkonstruksjoner må oppfylle krav til brannmotstand

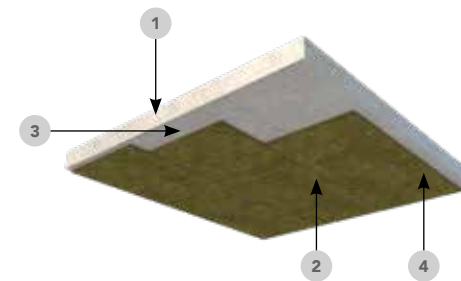
og bæreevne. Ved ombygginger og bruksendringer kan det være nødvendig å oppgradere konstruksjonens brannmotstand.

REI 60 - REI 240

Oppgradering av betongkonstruksjoner

Tilleggisolering av eksisterende konstruksjon med Conlit 150 eller 300 for å tilfredsstillе ny brannklasse. Tykkelse dimensjoneres i henhold til NS-EN 1992-1-2 basert på nødvendig betongtykkelse og armeringsdybde i forhold til eksisterende, hvor 10 mm Conlit tilsvarer 25 mm betong.

Dimensjonering og montering i henhold til monteringsanvisning 8.60.

1. Eksisterende betongkonstruksjon
2. Conlit 150 eller 300
3. Conlit Kleber
4. Skruer eller splitthylser og skiver

Brannisolering av stålplatetak

Tak av korrugerte stålplater vil i mange tilfeller ha brannkrav, enten som bærende konstruksjon (R) eller både bærende og skillende (REI). Stålplater vil ved brannpåvirkning nedenfra miste sin bæreevne på få minutter.

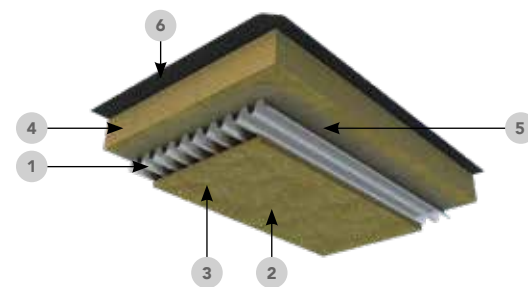
Både Conlit 150 og 300 kan benyttes til å oppgradere et uklassifisert tak av korrugerte stålplater til REI 60.

REI 60

Brannbeskyttelse av bærende stålplatetak

Conlit 150 eller Conlit 300 monteres på undersiden av stålplatene med sveisestift. I tillegg skal det på oversiden være min. 100 mm Hardrock Energy System eller Toprock.

Dimensjonering og montering i henhold til monteringsanvisning 8.71.

1. Stålplatetak
2. Conlit 150 eller 300
3. Sveisestift
4. ROCKWOOL Hardrock eller Toprock takisolasjon - A2-s1,d0
5. Dampsperre
6. Taktekking - B_{ROOF}(t2)

Stålplatetak med isolasjon A2-s1,d0

I utgangspunktet er kravet i TEK 17 at all isolasjon minimum skal ha brannklasse A2-s1,d0. Det er likevel noen unntak fra dette kravet. På stålplatetak kan det f.eks. benyttes brennbar isolasjon om denne beskyttes med ubrennbar isolasjon på undersiden. I tillegg må den seksjoneres med ubrennbar isolasjon eller beskyttes med ubrennbar

isolasjon også på oversiden. Detaljer om dette finnes f.eks. i TPF Informerer nr. 6 på tpf-info.org.

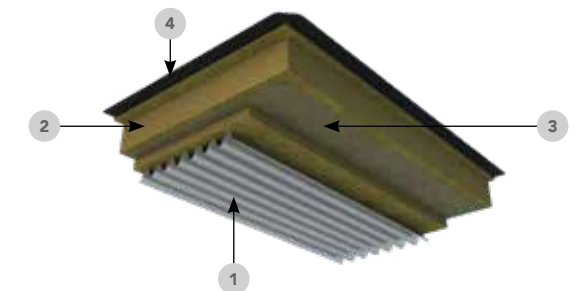
F.eks. i bygninger i brannklasse 3 er det på stålplatetak ingen unntak fra kravet om at isolasjonen skal være min. A2-s1,d0.

Takisolasjon A2-s1,d0

Stålplatetak med ubrennbar isolasjon

Alle ROCKWOOL isolasjonsprodukter for kompakte tak har brannklasse A1 eller A2-s1,d0 og kan brukes uten begrensninger i bygninger i alle brannklasser. I tillegg gir ROCKWOOL takisolasjon en konstruksjon med meget gode lydisolierende egenskaper.

Orienterende verdi for lydreduksjon med 270 mm Hardrock Energy System: 48 dB.

1. Stålplatetak
2. ROCKWOOL Hardrock eller Toprock takisolasjon - A2-s1,d0
3. Dampsperre
4. Taktekking - B_{ROOF}(t2)

I ROCKWOOL konsernet legger vi stor vekt på å forbedre livene til alle som er i befatning med våre løsninger. Vår ekspertise danner et solid grunnlag for å kunne håndtere mye av det vi ser av dagens utfordringer innenfor bæredyktighet og utvikling. Dette gjelder blant annet energiforbruk, støyforurensning, brannsikkerhet, vannmangel og oversvømmelser. Vårt produktsortiment reflekterer mangfoldet av verdens behov samtidig som det hjelper våre kunder til å redusere deres eget økologiske fotavtrykk.

Steinull er et allsidig materiale og er basisen til alt vi driver med. Med omkring 12.000 engasjerte kollegaer i 40 land er vi verdens største leverandør av steinullsløsninger, herunder bygningsisolasjon, akustiske himlinger, utvendige fasadesystemer, løsninger til plantedyrking, tekniske fibre til industrielt bruk samt isolasjon til prosessindustrien, marine og offshore.

ROCKWOOL® er et registrert varemerke tilhørende ROCKWOOL Group.

AS ROCKWOOL
Gjerdrums vei 19
Pb 4215 Nydalen, 0401 OSLO
Tel: (+47) 22 02 40 00
www.rockwool.no

Begrensninger i brosjyren: Brosjyren gir en generell oversikt over forskriftskrav og bruksmåtene til ROCKWOOL-produktene. Løsningene viser ikke alle detaljene som kan være nødvendige ved et prosjekteringsarbeid. AS ROCKWOOL kan ikke ta ansvar for resultatet som oppnås ved bruk av de forskjellige produktene, ettersom forbrukernes endelige bruk og montering er utenfor vår kontroll. AS ROCKWOOL tar forbehold om eventuelle trykktfeil i brosjyren. AS ROCKWOOL forbeholder seg retten til enhver tid å gjøre nødvendige produktendringer. Tekniske spesifikasjoner er derfor angitt med forbehold om endringer.